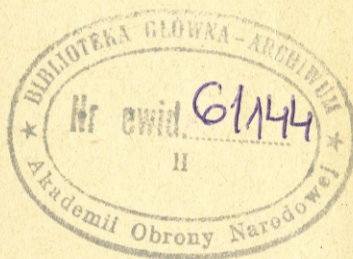
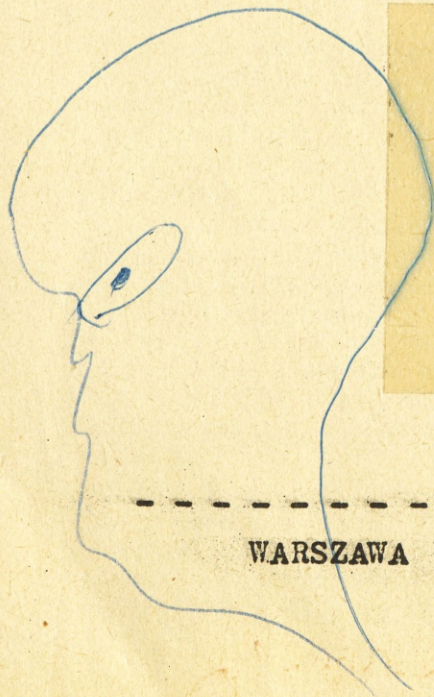

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen. broni Karola Świerczewskiego

Egz. Nr... 18

KARTA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH
z 26 czerwca 1945 roku
/Przedruk z Dz.U.Rz.P., nr 23 z 1947 r., poz.90/

WARSZAWA

LISTOPAD

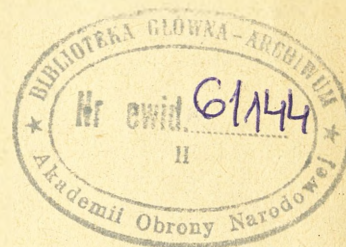
1968 roku

61144

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen. broni Karola Świerczewskiego

Egz. Nr. 18

KARTA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

z 26 czerwca 1945 roku

/Przedruk z Dz.U.Rz.P., nr 23 z 1947 r., poz. 90/

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
Akademii Obrony Narodowej

~~57629~~

~~05 00662-008-0~~

WARSZAWA

LISTOPAD

1968 roku

61144

Przekład.

KARTA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH.

MY, LUDY NARODÓW ZJEDNOCZONYCH, ZDECYDOWANE —

uchronić przysłe pokolenia od klęsk wojny, która dwukrotnie w ciągu naszego życia wyrządziła niewypowiedziane cierpienia ludzkości, i

przywrócić wiarę w podstawowe prawa człowieka, w dostojność i wartość jego osoby, w równouprawnienie mężczyzn i kobiet oraz w równość praw narodów wielkich i małych, i

stworzyć warunki, w których będzie mogła panować sprawiedliwość i poszanowanie zobowiązań opartych na traktatach i innych źródłach prawa międzynarodowego, i

przyczynić się do postępu społecznego i podniesienia stopy życiowej przy większej wolności,

I W TYM CELU

stosować tolerancję i żyć wspólnie w pokoju, jeden z drugim, jak dobrzy sąsiedzi, i zjednoczyć nasze siły dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, i zapewnić, przez przyjęcie zasad i ustanowienie metod, że siły zbrojne będą używane tylko we wspólnym interesie, i

zużytkować urządzenia międzynarodowe dla popierania postępu gospodarczego i społecznego narodów,

POSTANOWILIŚMY ZESPOLIĆ NASZE WYSILKI DLA OSIĄGNIĘCIA TYCH CELÓW.

Stosownie do tego, nasze odnośne Rządy, za pośrednictwem swych przedstawicieli, zgromadzonych w mieście San Francisco, którzy okazali swe pełnomocnictwa uznane za dobre i w należytej formie, zgodziły się przyjąć niniejszą Kartę Narodów Zjednoczonych, i na jej podstawie ustanawiają organizację międzynarodową, która będzie nosiła nazwę Narodów Zjednoczonych.

ROZDZIAŁ I.

CELE I ZASADY.

Artykuł 1.

Narody Zjednoczone dążą do następujących celów:

1. Do utrzymywania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego; w tym celu będą one podejmowały skuteczne zbiorowe środki dla zapobiegania i usuwania gróźb przeciwko pokojowi i dla uchylania aktów agresji lub innych zamachów przeciwko pokojowi, oraz osiągały, przy pomocy środków pokojowych i zgodnie z zasadami sprawiedliwości i prawa międzynarodowego, załatwianie lub rozstrzyganie sporów międzynarodowych albo sytuacji, które mogłyby doprowadzić do zakłócenia pokoju;

2. Do rozwoju przyjaznych stosunków pomiędzy narodami, opartych na poszanowaniu zasady równouprawnienia i stanowienia narodów o sobie, oraz do podjęcia innych stosownych środków dla utrwalenia pokoju powszechnego;

3. Do osiągnięcia międzynarodowej współpracy przy rozwiązywaniu zagadnień międzynarodowych o charakterze gospodarczym, społecznym, kulturalnym lub humanitarnym, jak również przy popieraniu i zachęcaniu do poszanowania praw człowieka i podstawowych swobód dla wszystkich bez różnicy rasy, płci, języka lub religii; i

4. Do stania się ośrodkiem, uzgadniającym działalność narodów, zmierzającą do osiągnięcia tych wspólnych celów.

Artykuł 2.

Dla osiągnięcia celów, wymienionych w artykule 1, Organizacja i jej członkowie powinni działać zgodnie z następującymi zasadami:

1. Organizacja opiera się na zasadzie suwerennej równości wszystkich swych członków.

2. Dla zapewnienia wszystkim członkom korzystania z praw i korzyści wynikających z przynależności do Organizacji, wszyscy oni powinni z dobrą wiarą wypełniać zobowiązania zaciągnięte przez nich zgodnie z niniejszą Kartą.

3. Wszyscy członkowie powinni załatwiać swe spory międzynarodowe przy pomocy środków pokojowych w taki sposób, że ani pokój międzynarodowy, ani bezpieczeństwo, ani sprawiedliwość nie będą wystawione na niebezpieczeństwo.

4. Wszyscy członkowie powinni w swych stosunkach międzynarodowych powstrzymać się od stosowania groźby lub użycia siły przeciwko nietykalności terytorium albo niepodległości politycznej któregośkolwiek państwa, lub wszelkiego innego sposobu, niezgodnego z zasadami Narodów Zjednoczonych.

5. Wszyscy członkowie powinni udzielać Narodom Zjednoczonym wszelkiego rodzaju pomocy w każdej akcji, podjętej przez tę Organizację zgodnie z niniejszą Kartą oraz powinni powstrzymać się od udzielania pomocy jakiemu bądź państwu, przeciwko któremu Narody Zjednoczone podejmą akcję zapobiegawczą lub represyjną.

6. Organizacja dopilnuje, żeby państwa, nie będące członkami Narodów Zjednoczonych, postępowały zgodnie z niniejszymi zasadami o tyle o ile mogłoby to być niezbędne do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

7. Żadne z postanowień niniejszej Karty nie ipoważnia Narodów Zjednoczonych do wtrącania się w sprawy, które zasadniczo należą do wewnętrznej kompetencji jakiegobądź państwa, ani do domagania się od członków, żeby sprawy tego rodzaju oddawali do załatwienia w trybie przewidzianym w niniejszej Karcie; jednak ta zasada nie może stanąć na przeszkodzie zastosowaniu środków represyjnych, przewidzianych w Rozdziale VII.

ROZDZIAŁ II.

CZŁONKOWIE ORGANIZACJI

Artykuł 3.

Członkami, pierwotnymi Narodów Zjednoczonych będą państwa, które wzięły udział w Konferencji Narodów Zjednoczonych w San Francisco mającej za przedmiot Organizację Międzynarodową albo które podpisały poprzednio Deklarację Narodów Zjednoczonych z dnia 1 stycznia 1942 roku, a potem podpisały niniejszą Kartę i ratyfikowały ją zgodnie z jej artykułem 110.

Artykuł 4.

1. Przyjęcie w poczet członków Narodów Zjednoczonych jest dostępne dla wszystkich miłujących pokój państw, które przyjmują zobowiązania zawarte w niniejszej Karcie i które, w mniemaniu Organizacji, są w możności i pragną wypełnić te zobowiązania.

2. Przyjęcie takiego państwa na członka Narodów Zjednoczonych nastąpi na podstawie uchwały Ogólnego Zgromadzenia, powziętej na wniosek Rady Bezpieczeństwa.

Artykuł 5.

Członek Narodów Zjednoczonych, przeciwko któremu Rada Bezpieczeństwa wdrożyła postępowanie zapobiegawcze lub represyjne, może być, na wniosek Rady Bezpieczeństwa, zawieszony przez Ogólne Zgromadzenie w korzystaniu ze swych praw i przywilejów członka. Korzystanie z tych praw i przywilejów może mu być przywrócone przez Radę Bezpieczeństwa.

Artykuł 6.

Członek Narodów Zjednoczonych, który uporczywie łamie zasady, zawarte w niniejszej Karcie, może być, na wniosek Rady Bezpieczeństwa, usunięty z Organizacji przez Ogólne Zgromadzenie.

ROZDZIAŁ III.

ORGANA

Artykuł 7.

1. Jako główne organa Narodów Zjednoczonych ustanawia się: Ogólne Zgromadze-

nie, Radę Bezpieczeństwa, Radę Gospodarczą i Społeczną, Radę Powierniczą, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości oraz Sekretariat.

2. Można będzie tworzyć, w ramach niniejszej Karty, takie organa pomocnicze, których istnienie mogłoby się okazać niezbędnym

Artykuł 8.

Narody Zjednoczone nie będą stosowały żadnych ograniczeń przy dopuszczaniu mężczyzn i kobiet na stopie równości i w jakimkolwiek charakterze na stanowiska w swych organach głównych i pomocniczych.

ROZDZIAŁ IV.

OGÓLNE ZGROMADZENIE

Skład.

Artykuł 9.

1. Ogólne Zgromadzenie będzie się składało ze wszystkich członków Narodów Zjednoczonych.

2. Każdy członek będzie posiadał w Ogólnym Zgromadzeniu nie więcej niż pięciu przedstawicieli.

Funkcje i uprawnienia.

Artykuł 10.

Ogólne Zgromadzenie jest władne przeprowadzić dyskusję nad każdym zagadnieniem lub każdą sprawą, wchodzącymi w zakres niniejszej Karty albo dotyczącymi kompetencji i funkcji jakiego bądź organu przewidzianego w niniejszej Karcie, jak również może, w związku z takimi zagadnieniami i sprawami, udzielać zaleceń członkom Narodów Zjednoczonych albo Radzie Bezpieczeństwa albo obojgu, z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w art. 12.

Artykuł 11.

1. Ogólne Zgromadzenie jest władne rozważać ogólne zasady współpracy dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, włączając w to zasady wytyczne dla rozbrojenia i uregulowania zbrojeń, oraz, w związku z tymi zasadami, może udzielać zaleceń członkom albo Radzie Bezpieczeństwa lub jednym i drugiej.

2. Ogólne Zgromadzenie jest władne przeprowadzać dyskusję nad każdą sprawą, dotyczącą utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, któraby została mu przedłożona przez któregokolwiek członka Narodów Zjednoczonych albo przez Radę Bezpieczeństwa, albo przez państwo nie będące członkiem Narodów Zjednoczonych stosownie do artykułu 35 ustęp 2; może ono, z wyjątkiem

przewidzianym w art. 12, udzielać zaleceń w związku z takimi zagadnieniami odnośnemu państwu lub państwom, albo Radzie Bezpieczeństwa, lub jednym i drugiej. Każde takie zagadnienie, w związku z którym pewna akcja jest konieczna, powinno być przekazane przez Ogólne Zgromadzenie Radzie Bezpieczeństwa przed lub po dyskusji.

3. Ogólne Zgromadzenie może zwracać uwagę Rady Bezpieczeństwa na sytuacje, które mogą zagrażać międzynarodowemu pokojowi i bezpieczeństwu.

4. Uprawnienia Ogólnego Zgromadzenia wyszczególnione w tym artykule w niczym nie mogą ograniczać ogólnej treści artykułu 10.

Artykuł 12.

1. Gdy, w związku z jakimkolwiek sporem lub sytuacją, Rada Bezpieczeństwa wykonywa funkcje przyznane jej przez niniejszą Kartę, to Ogólne Zgromadzenie nie powinno udzielać żadnych zaleceń w związku z tym sporem lub sytuacją, chyba że Rada Bezpieczeństwa tego zażąda.

2. Sekretarz Generalny, za zgodą Rady Bezpieczeństwa, będzie podawał do wiadomości Ogólnemu Zgromadzeniu na każdej jego sesji wszelkie sprawy dotyczące utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, którymi Rada Bezpieczeństwa zajmowała się; będzie on również zawiadamiał natychmiast Ogólne Zgromadzenie albo członków Narodów Zjednoczonych w przypadku, gdyby Ogólne Zgromadzenie w danej chwili nie zasiadało, gdy Rada Bezpieczeństwa przestanie zajmować się takimi sprawami.

Artykuł 13.

1. Ogólne Zgromadzenie zapoczątkuje badania i będzie udzielało zaleceń w celu:

- (a) popierania współpracy międzynarodowej w dziedzinie politycznej i zachęcania do stopniowego rozwoju prawa międzynarodowego i jego kodyfikacji;
- (b) popierania współpracy międzynarodowej w dziedzinie gospodarczej, społecznej, kulturalnej, oświatowej i zdrowotnej oraz udzielania pomocy przy urzeczywistnianiu praw człowieka i podstawowych swobód dla wszystkich bez różnicy rasy, płci, języka lub religii.

2. Dalsze szczegóły, dotyczące odpowiedzialności, funkcji i kompetencji Ogólnego Zgromadzenia w związku ze sprawami wspomnianymi wyżej w ustępie 1 (b), są podane dalej w Rozdziałach IX i X.

Artykuł 14.

Zzas rzeże, iem pos apowiuń artykułu 12, Ogólne Zgromadzenie może zalecać środki w celu pokojowego wyrównania jakiegokolwiek sytuacji,

bez względu na jej pochodzenie, o której ono sądzi, że może zachwiać powszechnym dobrobytem albo przyjaznymi stosunkami między narodami, włączając w to sytuacje, jakie mogłyby powstać na skutek złamania postanowień niniejszej Karty, podających cele i zasady Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 15.

1. Ogólne Zgromadzenie będzie otrzymywało od Rady Bezpieczeństwa doroczne i specjalne sprawozdania i poddawało je badaniu; te sprawozdania powinny zawierać wyszczególnienie zarządzeń, jakie Rada Bezpieczeństwa postanowiła poczynić albo już poczyniła w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

2. Ogólne Zgromadzenie będzie otrzymywało i poddawało badaniu sprawozdania od innych organów Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 16.

W związku z międzynarodowym systemem powierniczym Ogólne Zgromadzenie będzie spełniało funkcje, przyznane mu w Rozdziałach XII i XIII, włączając w to zatwierdzanie porozumień powierniczych odnośnie okręgów nie zaliczonych do strategicznych.

Artykuł 17.

1. Ogólne Zgromadzenie będzie rozpatrywało i zatwierdzało budżet Organizacji.

2. Wydatki Organizacji ponosić będą jej członkowie w stosunku określonym przez Ogólne Zgromadzenie.

3. Ogólne Zgromadzenie będzie rozpatrywało i zatwierdzało wszelkie porozumienia finansowe i budżetowe z organizacjami wyspecjalizowanymi, o których jest mowa w artykule 57, oraz będzie badało budżety administracyjne takich organizacji wyspecjalizowanych, w celu udzielania zaleceń odnośnym organizacjom.

Głosowanie.

Artykuł 18.

1. Każdy członek Ogólnego Zgromadzenia posiadać będzie jeden głos.

2. Uchwały Ogólnego Zgromadzenia w sprawach ważnych będą zapadały większością dwóch trzecich głosów członków obecnych i głosujących. Do spraw takich będą zaliczone: zalecenia, dotyczące utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, wybór niestałych członków Rady Bezpieczeństwa, wybór członków Rady Gospodarczej i Społecznej, wybór członków Rady Powierniczej zgodnie z ustępem 1 (c) artykułu 86, przyjęcie nowych członków do Narodów Zjednoczonych, zawieszenie w prawach i przywilejach członka,

wydalanie członków, sprawy dotyczące działania systemu powierniczego, wreszcie sprawy budżetowe.

3. Uchwały w innych materiach, włączając w to ustalanie dodatkowych kategorii spraw, które mają być decydowane większością dwóch trzecich głosów, będą zapadały większością głosów członków obecnych i głosujących.

Artykuł 19.

Członek Narodów Zjednoczonych, zalegający w zapłacie swych świadczeń finansowych na rzecz Organizacji, będzie pozbawiony prawa głosu na Ogólnym Zgromadzeniu, o ile wysokość zaległości dosięga lub przewyższa sumę opłat należnych za dwa pełne ubiegłe lata. Ogólne Zgromadzenie może mimo to zezwolić takiemu członkowi na głosowanie, o ile dojdzie do przekonania, że ta opieszałość w zapłacie została spowodowana okolicznościami niezależnymi od jego woli.

Procedura.

Artykuł 20.

Ogólne Zgromadzenie będzie się zbierało raz na rok na sesje zwyczajne oraz na sesje specjalne, o ile okoliczności będą tego wymagały. Sesje specjalne zwoływać będzie Sekretarz Generalny na żądanie Rady Bezpieczeństwa albo większości członków Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 21.

Ogólne Zgromadzenie uchwali swoje własne przepisy proceduralne. Będzie ono wybierało swego przewodniczącego na każdą sesję.

Artykuł 22.

Ogólne Zgromadzenie może utworzyć takie organa pomocnicze, jakie uzna za niezbędne do wypełniania swych funkcyj.

ROZDZIAŁ V.

RADA BEZPIECZEŃSTWA

Skład.

Artykuł 23.

1. Rada Bezpieczeństwa będzie się składała z jedenastu członków Narodów Zjednoczonych. Republika Chińska, Francja, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, Królestwo Zjednoczone W. Brytanii i Irlandii Północnej oraz Stany Zjednoczone Ameryki będą stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa. Ogólne Zgromadzenie wybierać będzie sześciu innych członków Narodów Zjednoczonych w charakterze niestałych członków Rady Bezpieczeństwa, przy czym należy zwracać w pierwszym rzędzie szczególną uwagę na stopień

udziału członków Narodów Zjednoczonych w dziele utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz w innych celach Organizacji, jak również na sprawiedliwy rozdział pod względem geograficznym.

2. Niestali członkowie Rady Bezpieczeństwa będą wybierani na okres dwóch lat. Jednakowoż, przy pierwszym wyborze niestałych członków trzech z nich będą wybrani na okres jednego roku. Członek ustępujący nie podlega ponownemu wyborowi na następującą bezpośrednio kadencję.

3. Każdy członek Rady Bezpieczeństwa będzie miał jednego przedstawiciela.

Funkcje i uprawnienia.

Artykuł 24.

1. W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej akcji Narodów Zjednoczonych, członkowie tej Organizacji wkładają na Radę Bezpieczeństwa główną odpowiedzialność za utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa i zgodni są co do tego, że Rada Bezpieczeństwa wypełniając swe obowiązki, wynikające z tej odpowiedzialności, działa w ich imieniu.

2. Spełniając te obowiązki, Rada Bezpieczeństwa będzie się kierowała celami i zasadami Narodów Zjednoczonych. Szczególne pełnomocnictwa, udzielone Radzie Bezpieczeństwa dla wypełnienia tych obowiązków, są wymienione w Rozdziałach: VI, VII, VIII i XII.

3. Rada Bezpieczeństwa będzie składała Ogólnemu Zgromadzeniu do rozpatrzenia sprawozdania doroczne, a w razie konieczności, także i specjalne.

Artykuł 25.

Członkowie Narodów Zjednoczonych zobowiązują się przyjąć i wykonać postanowienia Rady Bezpieczeństwa, zgodne z niniejszą Kartą,

Artykuł 26.

Żeby przyczynić się do ustalenia i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa z jak najmniejszym uszczerbkiem dla zasobów ludzkich i gospodarczych świata na cele związane ze zbrojeniami, na Radę Bezpieczeństwa spada odpowiedzialność za ułożenie, przy pomocy wspomnianego w artykule 47 Komitetu Sztabu Wojskowego, planów utworzenia systemu regulowania zbrojeń; plany te będą przedłożone członkom Narodów Zjednoczonych.

Głosowanie.

Artykuł 27.

1. Każdy członek Rady Bezpieczeństwa posiadać będzie jeden głos.

2. Do przyjęcia uchwał Rady Bezpieczeństwa w sprawach proceduralnych potrzebna jest zgodność głosów siedmiu członków,

3. Do przyjęcia uchwał Rady Bezpieczeństwa we wszystkich innych sprawach potrzebna jest zgodność głosów siedmiu członków, włączając w to głosy wszystkich stałych członków, przy czym strona, biorąca udział w sporze, powinna wstrzymać się od głosowania przy zapadaniu decyzji w sprawach, o których traktuje Rozdział VI i ustęp 3 artykułu 52.

Procedura.

Artykuł 28.

1. Rada Bezpieczeństwa powinna być tak zorganizowana, żeby mogła być czynna bez przerwy. W tym celu każdy członek Rady Bezpieczeństwa powinien zawsze posiadać swego przedstawiciela w siedzibie Organizacji.

2. Sesje Rady Bezpieczeństwa będą odbywały się periodycznie; każdy jej członek będzie reprezentowany na tych sesjach, stosownie do swego życzenia, albo przez członka rządu, albo przez jakiegoś innego, umyślnie w tym celu wyznaczonego przedstawiciela.

3. Rada Bezpieczeństwa może odbywać swoje posiedzenia gdziekolwiek niż w siedzibie Organizacji, o ile uzna, że to może bardziej ułatwić jej pracę.

Artykuł 29.

Rada Bezpieczeństwa może utworzyć takie organa pomocnicze, jakie uzna za niezbędne do pełnienia swych funkcji.

Artykuł 30.

Rada Bezpieczeństwa uchwali swoje własne przepisy proceduralne, włączając w to sposób wyboru przewodniczącego.

Artykuł 31.

Każdy członek Narodów Zjednoczonych, nie będący członkiem Rady Bezpieczeństwa, może brać udział bez prawa głosu w naradach nad każdą sprawą, która znalazła się na porządku obrad Rady Bezpieczeństwa, o ile Rada uzna, że interesy tego członka są specjalnie dotknięte.

Artykuł 32.

Gdy jeden z członków Narodów Zjednoczonych, nie będący członkiem Rady Bezpieczeństwa, albo państwo, nie będące członkiem Narodów Zjednoczonych, jest stroną w sporze rozważanym w Radzie Bezpieczeństwa, będą oni zaproszeni do wzięcia udziału, bez prawa głosu, w obradach dotyczących tego sporu. Rada Bezpieczeństwa określi warunki, jakie uzna za słuszne, brania udziału w obradach przez państwo, nie będące członkiem Narodów Zjednoczonych.

ROZDZIAŁ VI.

POKOJOWE ZALATWIENIE SPORÓW

Artykuł 33.

1. Strony w sporze, którego dalsze trwanie może narazić na niebezpieczeństwo utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, powinny przede wszystkim dążyć do jego rozstrzygnięcia w drodze rokowań, badań, pośrednictwa, concyliacji, arbitrażu, postępowania sądowego, odwołania się do organów lub porozumień regionalnych, albo innymi sposobami pokojowymi stosownie do swego wyboru.

2. O ile Rada Bezpieczeństwa uzna to za niezbędne, wezwie strony do załatwienia sporu takimi sposobami.

Artykuł 34.

Rada Bezpieczeństwa będzie władna poddać zbadaniu każdy spór albo sytuację, które mogłyby doprowadzić do tarć międzynarodowych albo wywołać spór, w celu ustalenia, czy dalsze trwanie sporu lub sytuacji nie grozi niebezpieczeństwem dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 35.

1. Każdy członek Narodów Zjednoczonych może zwrócić uwagę Rady Bezpieczeństwa albo Ogólnego Zgromadzenia na wszelki spór lub sytuację w rodzaju tych, o których jest mowa w artykule 34.

2. Państwo, nie będące członkiem Narodów Zjednoczonych, może zwrócić uwagę Rady Bezpieczeństwa albo Ogólnego Zgromadzenia na wszelki spór, w którym jest ono stroną, pod warunkiem, że uprzednio przyjmie, w związku z tym sporem, zobowiązania o pokojowym załatwianiu sporów, przewidziane w niniejszej Karcie.

3. Postępowanie przed Ogólnym Zgromadzeniem w sprawach, na które zwrócono jego uwagę w myśl niniejszego artykułu, będzie się toczyło z uwzględnieniem postanowień artykułów 11 i 12.

Artykuł 36.

1. Rada Bezpieczeństwa jest władna w każdym stadium sporu, należącego do kategorii sporów wymienionych w artykule 33, lub sytuacji podobnego rodzaju, zalecić odpowiednie sposoby postępowania albo metody załatwienia.

2. Rada Bezpieczeństwa powinna uwzględnić przyjętą już przez strony wszelką procedurę załatwienia danego sporu.

3. Udzielając zaleceń na podstawie niniejszego artykułu, Rada Bezpieczeństwa powinna również brać pod uwagę, że spory natury prawnej powinny z reguły być przekazywane przez strony do Międzynarodowego Trybunału Spra-

wiedliwości w trybie przewidzianym przez Statut Trybunału.

Artykuł 37.

1. W przypadku gdyby stronom w sporze, należącym do kategorii wymienionej w artykule 33, nie udało się go załatwić sposobami podanymi przez ten artykuł, powinny one przekazać go Radzie Bezpieczeństwa.

2. Gdyby Rada Bezpieczeństwa uznała, że dalsze trwanie sporu może istotnie narazić na niebezpieczeństwo utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, poweźmie ona decyzję, czy rozpocząć akcję zgodnie z postanowieniami artykułu 36, czy też zalecić taki sposób załatwienia, jaki uzna za odpowiedni.

Artykuł 38.

Bez uszczerbku dla postanowień artykułów od 33 do 37, Rada Bezpieczeństwa jest władna, o ile wszystkie strony w sporze zażądają tego, czynić zalecenia stronom w celu pokojowego załatwienia sporu.

ROZDZIAŁ VII.

AKCJA W ZWIĄZKU Z ZAGROŻENIEM PÓKOJU, ZAKŁÓCENIEM PÓKOJU I AKTAMI AGRESJI.

Artykuł 39.

Rada Bezpieczeństwa powinna stwierdzić istnienie wszelkiej okoliczności, zagrażającej pokojowi, zakłócenia pokoju albo aktu agresji, i udzielić zaleceń lub postanowić, jakie środki należy przedsięwziąć zgodnie z artykułami 41 i 42, żeby utrzymać albo przywrócić międzynarodowy pokój i bezpieczeństwo.

Artykuł 40.

Żeby zapobiec zaostrzeniu sytuacji, Rada Bezpieczeństwa jest władna, zanim udzieli zaleceń albo poweźmie decyzję co do zarządzeń przewidzianych w artykule 39, wezwać strony zainteresowane, żeby zastosowały się do takich środków tymczasowych, jakie ona uzna za konieczne lub pożądane. Te środki tymczasowe nie powinny przesądzać praw, roszczeń albo położenia stron zainteresowanych. Rada Bezpieczeństwa wyciągnie należyte wnioski z niezastosowania się do takich środków tymczasowych.

Artykuł 41.

Rada Bezpieczeństwa jest władna uchwalić, jakie zarządzenia, nie pociągające za sobą użycia siły zbrojnej, powinny być zastosowane, żeby zapewnić skuteczność jej decyzjom, oraz może zwrócić się do członków Narodów Zjednoczonych z żądaniem zastosowania takich zarządzeń. Mogą one polegać na zupełnym lub częściowym przerwaniu stosunków gospodarczych i środków komunikacyjnych, kolejowych,

morskich, powietrznych, pocztowych, telegraficznych, radiowych i innych, oraz na zerwaniu stosunków dyplomatycznych.

Artykuł 42.

Jeżeli Rada Bezpieczeństwa uzna, że środki przewidziane w artykule 41 mogłyby okazać się niewystarczającymi albo już okazały się niewystarczającymi, jest ona władna podjąć taką akcję przy pomocy sił powietrznych, morskich lub lądowych, jaka mogłaby okazać się konieczną do utrzymania albo przywrócenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Akcja taka może polegać na demonstracjach, blokadzie i innych operacjach sił zbrojnych powietrznych, morskich lub lądowych członków Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 43.

1. W celu przyczynienia się do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, wszyscy członkowie Narodów Zjednoczonych zobowiązują się dać do rozporządzenia Radzie Bezpieczeństwa, na jej żądanie i stosownie do specjalnego porozumienia lub porozumień, niezbędne do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa siły zbrojne, pomoc i ułatwienia, włączając w to prawo przemarszu.

2. Takie porozumienie lub porozumienia określa liczbę i rodzaj sił zbrojnych, stopień ich pogotowia i ich ogólną dyzlokację oraz rodzaj ułatwień i pomocy, których należy dostarczyć.

3. Rokowania o zawarcie porozumienia lub porozumień zostaną podjęte możliwie najprędzej z inicjatywy Rady Bezpieczeństwa. Będą one zawarte między Radą Bezpieczeństwa a członkami Organizacji lub między Radą Bezpieczeństwa a grupami tych członków i będą ratyfikowane przez państwa podpisujące w trybie przewidzianym przez ich konstytucje.

Artykuł 44.

Gdy Rada Bezpieczeństwa zadecyduje użycie siły, to zaraz zażąda od członka, który nie jest w niej reprezentowany, dostarczenia sił zbrojnych w wykonaniu zobowiązań zaciągniętych przez niego na mocy artykułu 43, powinna zaprosić tego członka, o ile on tego zażąda, do wzięcia udziału w podejmowaniu decyzji przez Radę Bezpieczeństwa w sprawie użycia kontyngentu sił zbrojnych dostarczonych przez tego członka.

Artykuł 45.

Dla umożliwienia Narodom Zjednoczonym stosowania nie cierpiących zwłoki zarządzeń wojskowych, członkowie Organizacji obowiązani są trzymać w gotowości do natychmiastowego użycia kontyngenty narodowych sił lotniczych,

przeznaczone do skombinowanej międzynarodowej akcji represyjnej. Siła i stopień pogotowia tych kontyngentów oraz plany ich akcji skombinowanej będą ustalone przez Radę Bezpieczeństwa przy pomocy Komitetu Sztabu Wojskowego w granicach określonych w specjalnym porozumieniu lub porozumieniach, o których mowa w artykule 43.

Artykuł 46.

Plany użycia sił zbrojnych układa Rada Bezpieczeństwa przy pomocy Komitetu Sztabu Wojskowego.

Artykuł 47.

1. Będzie utworzony Komitet Sztabu Wojskowego dla udzielania rad i pomocy Radzie Bezpieczeństwa we wszystkich sprawach odnoszących się do jej potrzeb wojskowych w związku z utrzymaniem międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, do użycia i dowództwa sił zbrojnych oddanych do jej rozporządzenia, tudzież do uregulowania zbrojeń i możliwego rozbrojenia.

2. Komitet Sztabu Wojskowego będzie się składał z Szefów Sztabu stałych członków Rady Bezpieczeństwa albo z ich przedstawicieli. Każdy członek Narodów Zjednoczonych, nie reprezentowany stale w Komitecie, będzie przez Komitet zaproszony do współpracy ilekroć skuteczność wywiązywania się Komitetu z jego obowiązków wymagać będzie udziału tego członka w pracach Komitetu.

3. Komitet Sztabu Wojskowego ponosić będzie odpowiedzialność wobec Rady Bezpieczeństwa za kierownictwo strategiczne wszelkimi siłami zbrojnymi, oddanymi do rozporządzenia Radzie Bezpieczeństwa. Zagadnienia, związane z dowodzeniem takimi siłami zbrojnymi, będą opracowane później.

4. Komitet Sztabu Wojskowego, po otrzymaniu upoważnienia od Rady Bezpieczeństwa i po naradzeniu się z właściwymi organizacjami regionalnymi, będzie mógł tworzyć regionalne podkomitety.

Artykuł 48.

1. Akcje, potrzebną do wykonania postanowień Rady Bezpieczeństwa, zmierzających do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, powinni podejmować wszyscy członkowie Narodów Zjednoczonych, albo niektórzy z nich, zależnie od decyzji Rady Bezpieczeństwa.

2. Takie postanowienia będą wykonywane przez członków Narodów Zjednoczonych bezpośrednio, jak również w formie ich akcji w odpowiednich organizacjach międzynarodowych, których są oni członkami.

Artykuł 49.

Członkowie Narodów Zjednoczonych powinni jednoczyć się, udzielając sobie wzajemnie pomocy przy wykonywaniu zarządzeń uchwalonych przez Radę Bezpieczeństwa.

Artykuł 50.

Jeżeli Rada Bezpieczeństwa podejmie środki zapobiegawcze lub represyjne przeciwko jakiemuś państwu, każde inne państwo, będące czy nie będące członkiem Narodów Zjednoczonych, które, na skutek przeprowadzenia tych zarządzeń, znalazło się w obliczu specjalnych zagadnień gospodarczych, będzie miało prawo zwrócić się do Rady Bezpieczeństwa o radę co do sposobu rozwiązania tych zagadnień.

Artykuł 51.

Nic w niniejszej Karcie nie może uchybiać niepozbawalnemu prawu do samoobrony indywidualnej lub zbiorowej w przypadku napaści zbrojnej na któregokolwiek członka Narodów Zjednoczonych, zanim Rada Bezpieczeństwa nie podejmie niezbędnych zarządzeń w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Środki podjęte przez członków w wykonaniu tego prawa do samoobrony będą natychmiast podane do wiadomości Radzie Bezpieczeństwa i w niczym nie mogą uszczuplać władzy i odpowiedzialności Rady Bezpieczeństwa, wynikających z niniejszej Karty, do podejmowania w każdym czasie takiej akcji, jaką ona uzna za niezbędną do utrzymania lub przywrócenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

ROZDZIAŁ VIII.

POROZUMIENIE REGIONALNE.

Artykuł 52.

1. Nic w niniejszej Karcie nie wyłącza istnienia porozumień lub organizacji regionalnych, mających na celu zajmowanie się sprawami, będącymi w związku z utrzymaniem międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, a które nie nadają się do akcji regionalnej, byleby takie porozumienia lub organizacje i ich działalność dały się pogodzić z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych.

2. Członkowie Narodów Zjednoczonych, którzy uczestniczą w takich porozumieniach, albo tworzą takie organizacje, powinni, zanim odwołają się do Rady Bezpieczeństwa, dolażyć wszelkich starań, żeby doprowadzić do skutku pokojowe załatwienie sporów lokalnych w ramach takich porozumień regionalnych lub przy pomocy takich organizacji regionalnych.

3. Rada Bezpieczeństwa powinna popierać rozwój pokojowego załatwiania sporów lokalnych w ramach takich porozumień regionalnych albo przy pomocy takich organizacji re-

gionalnych, czy to na skutek inicjatywy państw zainteresowanych, czy też na skutek swej własnej inicjatywy.

4. Artykuł niniejszy w niczym nie uchybia stosowaniu artykułów 34 i 35.

Artykuł 53.

1. Rada Bezpieczeństwa powinna tam, gdzie to okaże się stosownym, posilkować się takimi porozumieniami lub organizacjami regionalnymi do przeprowadzania, pod swoją władzą, akcji represyjnej. Wszelako żadna akcja represyjna nie może być podjęta w ramach porozumień regionalnych albo przy pomocy organizacji regionalnych bez upoważnienia Rady Bezpieczeństwa; wyjątek stanowią zarządzenia przewidziane w artykule 107 lub w porozumieniach regionalnych, skierowane przeciwko któremu bądź z państw nieprzyjacielskich, tak jak je określa ustęp 2 niniejszego artykułu, a wymierzone przeciwko odnowieniu się polityki napastniczej ze strony którego bądź z tych państw, aż do czasu gdy, na żądanie zainteresowanych państw, organizacja będzie mogła wziąć na siebie odpowiedzialność za niedopuszczenie do dalszej agresji ze strony takiego państwa.

2. Wyrażenie „państwo nieprzyjacielskie“, użyte w ustępie 1 niniejszego artykułu, stosuje się do każdego państwa, które, podczas Druhej Wojny Światowej, było nieprzyjacielem którego bądź z sygnatariuszy niniejszej Karty.

Artykuł 54.

Rada Bezpieczeństwa powinna być w każdym czasie dokładnie informowana o działaniach podjętych lub zamierzonych w ramach porozumień regionalnych albo przy pomocy organizacji regionalnych dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

ROZDZIAŁ IX.

MIĘDZYNARODOWA WSPÓLPRACA GOSPODARCZA I SPOŁECZNA.

Artykuł 55.

Mając na widoku stworzenie warunków stałości i dobrobytu, które są niezbędne do pokojowych i przyjaznych stosunków między narodami, opartych na poszanowaniu zasady równouprawnienia i samostanowienia ludów, Narody Zjednoczone będą popierały:

- (a) podniesienie stopy życiowej, pełne zatrudnienie oraz warunki postępu i rozwoju gospodarczego i społecznego;
- (b) rozwiązywanie międzynarodowych zagadnień gospodarczych, społecznych, zdrowotnych i innych z nimi związanych, jak również międzynarodowej współpracy kulturalnej i oświatowej;

- (c) powszechne poszanowanie i zachowywanie ludzkich praw i wolności podstawowych dla wszystkich bez różnicy rasy, płci, języka lub religii.

Artykuł 56.

Wszyscy członkowie zobowiązują się podejmować wspólną i samodzielną akcję łącznie z Organizacją dla dopięcia celów, wymienionych w artykule 55.

Artykuł 57.

1. Różne wyspecjalizowane organizacje, ustanowione na podstawie porozumień międzyrządowych i obciążone szeroka, w ich aktach zasadniczych określona, odpowiedzialnością międzynarodową w dziedzinie gospodarczej, społecznej, kulturalnej, oświatowej, zdrowotnej i pokrewnych powinny wejść w związek z Narodami Zjednoczonymi zgodnie z postanowieniami artykułu 63.

2. Takie organizacje, związane w ten sposób z Narodami Zjednoczonymi, będą w dalszym ciągu oznaczane jako organizacje wyspecjalizowane.

Artykuł 58.

Organizacja udzielać będzie zaleceń w związku z koordynacją programów i działalności organizacji wyspecjalizowanych.

Artykuł 59.

W razie potrzeby Organizacja spowoduje podjęcie rokowań pomiędzy państwami zainteresowanymi w celu tworzenia wszelkich nowych organizacji wyspecjalizowanych, potrzebnych do osiągnięcia celów, wymienionych w artykule 55.

Artykuł 60.

Odpowiedzialność za spełnienie funkcji Organizacji, wymienionych w niniejszym Rozdziale, obciążać będzie Ogólne Zgromadzenie oraz, pod nadzorem Ogólnego Zgromadzenia, Radę Gospodarczą i Społeczną, której w tym celu przysługiwać będą uprawnienia wyszczególnione w Rozdziale X.

ROZDZIAŁ X.

RADA GOSPODARCZA I SPOŁECZNA.

Skład.

Artykuł 61.

1. Rada Gospodarcza i Społeczna składać się będzie z osiemnastu członków Narodów Zjednoczonych, wybranych przez Ogólne Zgromadzenie.

2. Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3, wybierać się będzie corocznie sześć członków Rady Gospodarczej i Społecznej na okres trzech lat. Członek ustępujący może być bezpośrednio wybrany ponownie.

3. Przy pierwszych wyborach będzie wybranych osiemnastu członków Rady Gospodarczej i Społecznej. Okres urzędowania sześciu z tych członków uplynie z końcem jednego roku, sześciu zaś innych członków z upływem dwóch lat, w trybie ustalonym przez Ogólne Zgromadzenie.

4. Każdy członek Rady Gospodarczej i Społecznej mieć w niej będzie jednego przedstawiciela.

Funkcje i uprawnienia.

Artykuł 62.

1. Rada Gospodarcza i Społeczna władna jest podejmować lub zapoczątkować badania i sprawozdania w związku z międzynarodowymi zagadnieniami gospodarczymi, społecznymi, kulturalnymi, oświatowymi, zdrowotnymi i pokrewnymi oraz może udzielać zaleceń w tego rodzaju sprawach Ogólnemu Zgromadzeniu, członkom Narodów Zjednoczonych i zainteresowanym organizacjom wyspecjalizowanym.

2. Władna jest ona udzielać zaleceń w celu przyczyniania się do poszanowania i zachowywania praw człowieka i podstawowych wolności w stosunku do wszystkich.

3. Władna jest ona opracowywać projekty konwencji w sprawach, wchodzących w zakres jej kompetencji, dla przedkładania ich Ogólnemu Zgromadzeniu.

4. Władna jest ona, zgodnie z regulami ustanowionymi przez Narody Zjednoczone, zwoływać konferencje międzynarodowe w sprawach wchodzących w zakres jej kompetencji.

Artykuł 63.

1. Rada Gospodarcza i Społeczna władna jest zawierać porozumienia z jakąkolwiek z organizacyj wzmiankowanych w artykule 57, w których będą ustalane warunki, na jakich dana organizacja wejdzie w związek z Narodami Zjednoczonymi. Porozumienia takie powinny uzyskać zatwierdzenie Ogólnego Zgromadzenia.

2. Władna jest ona uzgadniać swą działalność z organizacjami wyspecjalizowanymi w drodze porozumiewania się z nimi i przez udzielanie zaleceń takim organizacjom, Ogólnemu Zgromadzeniu oraz członkom Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 64.

1. Rada Gospodarcza i Społeczna władna jest poczynić odpowiednie kroki w celu otrzymywania regularnie sprawozdań od organizacyj wyspecjalizowanych. Władna jest ona zawierać porozumienia z członkami Narodów Zjednoczonych i z organizacjami wyspecjalizowanymi w celu otrzymywania sprawozdań o krokach poczynionych dla wprowadzenia w życie jej własnych zarządzeń tudzież zaleceń Ogól-

neg Zgromadzenia w sprawach wchodzących w zakres jej kompetencji.

2. Władna jest ona przysyłać Ogólnemu Zgromadzeniu swoje uwagi o tych sprawozdaniach.

Artykuł 65.

Rada Gospodarcza i Społeczna władna jest udzielać Radzie Bezpieczeństwa informacji i powinna, na żądanie Rady Bezpieczeństwa, jej pomagać.

Artykuł 66.

1. Rada Gospodarcza i Społeczna spełniać będzie takie funkcje, jakie wchodzą w zakres jej kompetencji, w związku z wykonywaniem zaleceń Ogólnego Zgromadzenia.

2. Władna jest ona, za zgodą Ogólnego Zgromadzenia, oddawać usługi na żądanie członków Narodów Zjednoczonych i organizacji wyspecjalizowanych.

3. Obowiązana jest ona spełniać wszelkie inne funkcje, wymienione w innych miejscach niniejszej Karty, lub które mogłyby być jej zlecone przez Ogólne Zgromadzenie.

Głosowanie.

Artykuł 67.

1. Każdy członek Rady Gospodarczej i Społecznej posiadać będzie jeden głos.

2. Uchwały Rady Gospodarczej i Społecznej zapadać będą większością głosów członków obecnych i głosujących.

Procedura.

Artykuł 68.

Rada Gospodarcza i Społeczna będzie tworzyła komisje w dziedzinie gospodarczej i społecznej oraz dla popierania praw człowieka, a także wszelkie inne komisje, które mogą okazać się niezbędnymi do spełniania jej funkcji.

Artykuł 69.

W każdej sprawie, szczególnie obchodzącej jednego z członków Narodów Zjednoczonych, Rada Gospodarcza i Społeczna powinna zaprosić tego członka do wzięcia udziału w obradach bez prawa głosu.

Artykuł 70.

Rada Gospodarcza i Społeczna władna jest poczynić zarządzenia, żeby przedstawiciele organizacji wyspecjalizowanych mogli brać udział, bez prawa głosu, w jej obradach tudzież w obradach utworzonych przez nią Komisji, oraz żeby jej przedstawiciele mogli brać udział w obradach organizacji wyspecjalizowanych.

Artykuł 71.

Rada Gospodarcza i Społeczna władna jest poczynić odpowiednie zarządzenia celem poro-

zumiewania się z organizacjami nie rządowymi, które zajmują się sprawami, wchodzącymi w zakres jej kompetencji. Zarządzenia takie mogą być poczynione w porozumieniu z organizacjami międzynarodowymi, a w razie potrzeby i z organizacjami narodowymi, po uprzednim zasięgnięciu zdania odnośnego członka Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 72.

1. Rada Gospodarcza i Społeczna uchwali swoje własne przepisy proceduralne, włączając w to sposób wyboru swego przewodniczącego.

2. Rada Gospodarcza i Społeczna zbierać się będzie w miarę potrzeby zgodnie ze swym regulaminem, który powinien zawierać postanowienie o zwoływaniu zebrań na żądanie większości jej członków.

ROZDZIAŁ XI.

DEKLARACJA W SPRAWIE OBSZARÓW NIE RZĄDZĄCYCH SIĘ SAMODZIELNIE

Artykuł 73.

Członkowie Narodów Zjednoczonych, którzy ponoszą odpowiedzialność za zarząd obszarami, których ludność nie dojrzała jeszcze do pełnego stopnia samorządu, uznają zasadę, że interesy mieszkańców tych obszarów górują nad innymi, i przyjmują jako święty obowiązek popierać ze wszystkich sił dobrobyt mieszkańców tych obszarów, w ramach systemu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, stworzonego przez niniejszą Kartę; w tym celu obowiązują się:

- (a) zapewnić, szanując należycie kulturę tych odnośnych ludów, ich postęp w dziedzinie politycznej, gospodarczej, społecznej i oświatowej, ich sprawiedliwe traktowanie oraz ich ochronę przed nadużyciami;
- (b) rozwijać samorząd, mieć należycie na względzie aspiracje polityczne tych ludów oraz pomagać im w stopniowym rozwoju ich wolnych instytucji politycznych, biorąc w rachubę szczególne warunki każdego obszaru i jego ludności tudzież różny stopień ich rozwoju;
- (c) umacniać międzynarodowy pokój i bezpieczeństwo;
- (d) popierać twórcze zarządzenia rozwojowe, zachęcać do prowadzenia badań, współpracować między sobą i z międzynarodowymi organizacjami, gdy i gdziekolwiek okaże się to właściwym dla praktycznego osiągnięcia celów społecznych, gospodarczych i naukowych, wymienionych w niniejszym artykule; oraz
- (e) przysyłać regularnie Sekretarzowi Generalnemu w celach informacyjnych, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających

ze względów bezpieczeństwa lub konstytucyjnych, wiadomości statyczne i inne natury technicznej, dotyczące warunków gospodarczych, społecznych i oświatowych na obszarach, za które ponoszą oni odpowiedzialność, a innych niż obszary, do których odnoszą się Rozdziały XII i XIII.

Artykuł 74.

Członkowie Narodów Zjednoczonych zgodni są również co do tego, że ich polityka w stosunku do obszarów, do których odnosi się niniejszy Rozdział, musi, w nie mniejszym stopniu niż ich polityka w stosunku do ich rdzennych obszarów, opierać się na ogólnej zasadzie dobrego sąsiedztwa, przy należytych uwzględnieniu interesów i dobrobytu reszty świata w dziedzinie społecznej, gospodarczej i handlowej.

ROZDZIAŁ XII.

MIĘDZYNARODOWY SYSTEM POWIERNICTWA.

Artykuł 75.

Narody Zjednoczone utworzą pod swym kierownictwem międzynarodowy system powiernictwa dla zarządzania i nadzorowania tych obszarów, które mogłyby być włączone do Organizacji na podstawie późniejszych oddzielnych porozumień. Te obszary będą w dalszym ciągu oznaczane jako obszary powiernicze.

Artykuł 76.

Zgodnie z celami Narodów Zjednoczonych, wyłożonymi w artykule 1 niniejszej Karty, podstawowe zadania systemu powierniczego powinny polegać na:

- (a) umacnianiu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa;
- (b) popieraniu postępu w dziedzinie politycznej, gospodarczej, społecznej i oświatowej mieszkańców obszarów powierniczych i ich stopniowego rozwoju w kierunku samorządu lub niepodległości odpowiednio do szczególnych warunków każdego obszaru i jego ludności, do swobodnie wyrażonych życzeń odnośnych ludów i zgodnie z postanowieniami poszczególnych porozumień powierniczych;
- (c) zachęcaniu do poszanowania praw człowieka i podstawowych swobód dla wszystkich bez różnicy rasy, płci, języka lub religii oraz do uznawania współzależności ludów świata; i
- (d) zapewnieniu równego traktowania wszystkich członków Narodów Zjednoczonych i ich obywateli w dziedzinie społecznej, gospodarczej i handlowej, jak również równego traktowania tych

ostatnich przy wymiarze sprawiedliwości, bez uszczerbku dla osiągnięcia wyżej wymienionych celów i z zastrzeżeniem postanowień artykułu 80.

Artykuł 77.

1. System powierniczy będzie stosowany do takich obszarów należących do niżej wymienionych kategorii, które zostaną mu poddane na podstawie porozumień powierniczych:

- (a) obszary znajdujące się obecnie pod mandatem;
- (b) obszary, które mogą być oderwane od państw nieprzyjacielskich w wyniku Druhej Wojny Światowej; oraz
- (c) obszary dobrowolnie poddane pod ten system przez państwa odpowiedzialne za zarząd nimi.

2. Będzie przedmiotem późniejszego porozumienia pytanie, które obszary, należące do powyższych kategorii, będą poddane systemowi powierniczemu i na jakich warunkach.

Artykuł 78.

System powierniczy nie powinien być stosowany do obszarów, które zostały członkami Narodów Zjednoczonych, wobec tego, że stosunki pomiędzy nimi muszą opierać się na poszanowaniu zasady równości suwerennej.

Artykuł 79.

Warunki powiernictwa dla każdego obszaru, mającego być poddany systemowi powierniczemu, włączając w to wszelkie zmiany lub poprawki, będą uzgodnione przez państwa bezpośrednio zainteresowane, łącznie z mocarstwem mandatowym, gdy iść będzie o obszary, znajdujące się pod mandatem któregoś z członków Narodów Zjednoczonych i warunki te będą zatwierdzone zgodnie z postanowieniami artykułów 83 i 85.

Artykuł 80.

1. Wyjąwszy ewentualne postanowienia poszczególnych porozumień powierniczych, zawartych zgodnie z artykułami 77, 79 i 81, a poddających każdy obszar systemowi powierniczemu, i dopóki takie porozumienia nie zostaną zawarte, nic w niniejszym Rozdziale nie może być interpretowane bezpośrednio ani pośrednio jako zmieniające w jaki bądź sposób prawo jakiegokolwiek państwa lub ludu, albo warunki istniejących aktów międzynarodowych, w których poszczególni członkowie Narodów Zjednoczonych mogliby być stronami.

2. Nie należy wyklądać ustępu 1 niniejszego artykułu w ten sposób, jak gdyby dawał podstawy do przeciągania lub odkładania rokowań i zawierania porozumień, mających na celu poddanie obszarów mandatowych i innych

systemowi powierniczemu, jak to jest przewidziane w artykule 77.

Artykuł 81.

Porozumienie powiernicze powinno w każdym przypadku zawierać warunki, na jakich obszar powierniczy będzie administrowany, oraz wskazywać władzę, która będzie zarządzała obszarem powierniczym. Władzą taką, nazywaną w dalszym ciągu władzą administrującą, może być jedno lub więcej państw albo sama Organizacja.

Artykuł 82.

W każdym porozumieniu powierniczym może być oznaczony okrąg lub okręgi strategiczne, obejmujące część lub całość obszaru powierniczego, do którego odnosi się to porozumienie, bez uszczerbku dla jakiegokolwiek porozumienia, albo porozumień specjalnych, zawartych zgodnie z artykułem 43.

Artykuł 83.

1. W stosunku do okręgów strategicznych wszystkie funkcje Narodów Zjednoczonych, włączając w to zatwierdzanie treści porozumień powierniczych oraz ich zmian lub poprawek, wykonywać będzie Rada Bezpieczeństwa.

2. Zadania podstawowe, wymienione w artykule 76, odnoszą się również i do ludności każdego okręgu strategicznego.

3. Z zastrzeżeniem postanowień porozumień powierniczych i bez uszczerbku dla względów bezpieczeństwa, Rada Bezpieczeństwa korzystać będzie z pomocy Rady Powierniczej do wykonywania w okręgach strategicznych tych funkcji, które, w ramach systemu powiernictwa, należą do Narodów Zjednoczonych, a dotyczą spraw o charakterze politycznym, gospodarczym, społecznym i oświatowym.

Artykuł 84.

Należać będzie do obowiązków władzy administrującej dopilnowanie, żeby obszar powierniczy odegrał swą rolę w utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. W tym celu władza administrująca władna jest posługiwać się siłami ochotniczymi, ułatwieniami i pomocą, pochodzącymi z obszaru powierniczego, zarówno przy wypełnianiu swych zobowiązań względem Rady Bezpieczeństwa, zaciągniętych przez nią z uwagi na powyższe zadania, jak również do obrony lokalnej oraz żeby zapewnić posłuch prawu i utrzymanie porządku w obrębie obszaru powierniczego.

Artykuł 85.

1. W stosunku do porozumień powierniczych, odnoszących się do wszystkich okręgów nie uznanych za strategiczne, funkcje Narodów Zjednoczonych, włączając w to zatwierdzanie

treści porozumień powierniczych oraz ich zmian lub poprawek, wykonywać będzie Ogólne Zgromadzenie.

2. Rada Powiernicza, działając pod władzą Ogólnego Zgromadzenia, obowiązana jest udzielać mu pomocy przy wykonywaniu tych funkcji.

ROZDZIAŁ XIII.

RADA POWIERNICZA.

Skład.

Artykuł 86.

1. Rada Powiernicza składać się będzie z następujących członków Narodów Zjednoczonych:

- (a) z członków zarządzających obszarami powierniczymi;
- (b) z tych członków wymienionych imiennie w artykule 23, którzy nie zarządzają obszarami powierniczymi;
- (c) z tylu innych członków, wybranych przez Ogólne Zgromadzenie na okres lat trzech, ilu potrzeba, żeby cała ilość członków Rady Powierniczej składała się z równej liczby tych członków Narodów Zjednoczonych, którzy zarządzają, i tych którzy nie zarządzają obszarami powierniczymi.

2. Każdy członek Rady Powierniczej wyznaczy jedną osobę, szczególnie do tego nadającą się, która go będzie w niej reprezentowała.

Funkcje i uprawnienia.

Artykuł 87.

Ogólne Zgromadzenie i znajdująca się pod jego władzą Rada Powiernicza przy wykonywaniu swych funkcji władne są:

- (a) rozpatrywać sprawozdania, składane przez władzę administrującą;
- (b) przyjmować petycje i badać je, zasięgając zdania władzy administrującej;
- (c) odbywać okresowe wizytacje odpowiednich obszarów powierniczych w terminach uzgodnionych z władzą administrującą; oraz
- (d) podejmować te i inne czynności zgodnie z postanowieniami porozumień powierniczych.

Artykuł 88.

Rada Powiernicza ułoży kwestionariusz w sprawie postępów, osiągniętych przez mieszkańców każdego obszaru powierniczego w dziedzinie politycznej, gospodarczej, społecznej i oświatowej, a władza administrująca każdego obszaru powierniczego objętego kompetencją Ogólnego Zgromadzenia, będzie mu składała

roczne sprawozdanie na podstawie takiego kwestionariusza.

Głosowanie.

Artykuł 89.

1. Każdy członek Rady Powierniczej posiadać będzie jeden głos.

2. Uchwały Rady Powierniczej zapadają będą większością głosów członków obecnych i głosujących.

Procedura.

Artykuł 90.

1. Rada Powiernicza uchwali swoje własne przepisy proceduralne, włączając w to sposób wyboru przewodniczącego.

2. Rada Powiernicza zbierać się będzie w miarę potrzeby zgodnie ze swym regulaminem, który powinien zawierać postanowienie o zwoływaniu zebrań na żądanie większości jej członków.

Artykuł 91.

Rada Powiernicza korzystać będzie, w razie potrzeby, z pomocy Rady Gospodarczej i Społecznej oraz organizacji wyspecjalizowanych, w sprawach, w których są one odpowiednio zainteresowane.

ROZDZIAŁ XIV.

MIĘDZYNARODOWY TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI.

Artykuł 92.

Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości będzie głównym organem sądowym Narodów Zjednoczonych. Będzie on działał zgodnie z załączonym Statutem, który jest oparty na Statucie Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej i który stanowi część składową niniejszej Karty.

Artykuł 93.

1. Wszyscy członkowie Narodów Zjednoczonych są ipso facto stronami w Statucie Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

2. Państwo, nie będące członkiem Narodów Zjednoczonych, może zostać stroną w Statucie Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na warunkach, które w każdym poszczególnym przypadku określi Ogólne Zgromadzenie na wniosek Rady Bezpieczeństwa.

Artykuł 94.

1. Każdy członek Narodów Zjednoczonych zobowiązuje się zastosować do orzeczeń Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości we wszystkich sprawach, w których jest stroną.

2. Jeżeli jedna ze stron w sporze będzie się uchylała od wykonania obowiązków, które spadły na nią w wyniku wyroku wydanego.

przez Trybunał, druga strona może odwołać się do Rady Bezpieczeństwa, która władna jest, jeżeli to uzna za konieczne, udzielić zaleceń lub postanowień, jakie środki należy zastosować, żeby zapewnić wyrokowi wykonalność.

Artykuł 95.

Nie w niniejszej Karcie nie może stać na przeszkodzie, żeby członkowie Narodów Zjednoczonych oddawali swoje spory do rozstrzygnięcia innym sądom na mocy porozumień już istniejących, albo które mogłyby być w przyszłości zawarte.

Artykuł 96.

1. Ogólne Zgromadzenie albo Rada Bezpieczeństwa mogą zażądać od Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości wydania opinii doradczej w każdej kwestii prawnej.

2. Również i inne organy Narodów Zjednoczonych oraz organizacje wyspecjalizowane, którym Ogólne Zgromadzenie może w każdym czasie udzielić odpowiedniego upoważnienia, mogą żądać opinii doradczych od Trybunału w kwestiach prawnych, które mogłyby nastąpić się w zakresie ich działalności.

ROZDZIAŁ XV. SEKRETARIAT.

Artykuł 97.

W skład Sekretariatu wchodzić będzie Sekretarz Generalny oraz personel tak liczny, jak to będzie potrzebne dla Organizacji. Sekretarza Generalnego mianować będzie Ogólne Zgromadzenie na wniosek Rady Bezpieczeństwa. Będzie on głównym urzędnikiem administracyjnym Organizacji.

Artykuł 98.

Sekretarz Generalny będzie występował w tym charakterze na wszystkich posiedzeniach Ogólnego Zgromadzenia, Rady Bezpieczeństwa, Rady Gospodarczej i Społecznej oraz Rady Powierniczej i będzie spełniał wszelkie inne funkcje, które mu te organa powierzą. Sekretarz Generalny będzie składał Ogólnemu Zgromadzeniu doroczne sprawozdanie o pracach Organizacji.

Artykuł 99.

Sekretarz Generalny ma prawo zwracać uwagę Rady Bezpieczeństwa na każdą sprawę, która, w jego mniemaniu, mogłaby zagrażać utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 100.

1. Przy wykonywaniu swych obowiązków Sekretarz Generalny i jego personel nie powinni żądać lub otrzymywać instrukcyj od jakiegokolwiek rządu albo od jakiegokolwiek in-

nej władzy, nie należącej do Organizacji. Powinni oni powstrzymać się od wszelkiej działalności, która mogłaby odbić się na ich charakterze jako funkcjonariuszy międzynarodowych, odpowiedzialnych jedynie przed Organizacją.

2. Każdy członek Narodów Zjednoczonych zobowiązuje się szanować wyłącznie międzynarodowy charakter obowiązków Sekretarza Generalnego i jego personelu i nie dążyć do wywierania na nich wpływu przy wykonywaniu ich obowiązków.

Artykuł 101.

1. Personel będzie mianowany przez Sekretarza Generalnego zgodnie z regulaminem, wydanym przez Ogólne Zgromadzenie.

2. Odpowiedni personel będzie przydzielony na stałe do Rady Gospodarczej i Społecznej, do Rady Powierniczej oraz, w miarę potrzeby, do innych organów Narodów Zjednoczonych. Personele te będą stanowiły część Sekretariatu.

3. Kierowniczą zasadą przy przyjmowaniu na służbę personelu i określaniu warunków służby powinna być konieczność zapewnienia najwyższego poziomu ich sprawności, kompetencji i uczciwości. Powinno się przywiązywać należytą uwagę do tego, żeby, przy obsadzaniu stanowisk uwzględniać w jak najszerszym stopniu zasadę geograficzną.

ROZDZIAŁ XVI.

POSTANOWIENIA RÓŻNE.

Artykuł 102.

1. Każdy traktat i każdy układ międzynarodowy, zawarty przez któregośkolwiek członka Narodów Zjednoczonych po wejściu w życie niniejszej Karty, powinien być możliwie jak najprędzej zarejestrowany w Sekretariacie i przez Sekretariat ogłoszony.

2. W razie gdyby jakikolwiek tego rodzaju traktat lub układ międzynarodowy nie został zarejestrowany zgodnie z postanowieniami ustępu 1 niniejszego artykułu, to żadna ze stron umawiających się nie będzie mogła powoływać się na taki traktat albo układ przed którymkolwiek organem Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 103.

W razie sprzeczności pomiędzy obowiązkami członków Narodów Zjednoczonych, wynikających z niniejszej Karty, a ich obowiązkami wynikającymi z jakiegoś innego porozumienia międzynarodowego, pierwszeństwo będą miały ich obowiązki wynikające z niniejszej Karty.

Artykuł 104.

Organizacji przysługiwać będzie na terytorium każdego z jej członków taka zdolność

do działań prawnych, jaka może być potrzebna do wykonywania jej funkcji i urzeczywistnienia jej celów.

Artykuł 105.

1. Organizacji przysługiwać będą na terytorium każdego z jej członków takie przywileje i immunitety, jakie są konieczne do osiągnięcia jej celów.

2. Przedstawicielem członków Narodów Zjednoczonych i funkcjonariuszom Organizacji będą również przysługiwały takie przywileje i immunitety, jakie są konieczne do niezależnego wykonywania ich funkcji związanych z Organizacją.

3. Ogólne Zgromadzenie może udzielać zaleceń w celu ustalenia szczegółów zastosowania ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu oraz może proponować Członkom Narodów Zjednoczonych konwencje w tym celu.

ROZDZIAŁ XVII.

PRZEJŚCIOWE ZARZĄDZENIA W PRZEDMIOCIE BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł 106.

Zanim wejdą w życie specjalne porozumienia, o których wspomina artykuł 43, a które w mniemaniu Rady Bezpieczeństwa umożliwią jej rozpoczęcie wypełniania jej obowiązków przewidzianych w artykule 42, państwa, które są stronami w Deklaracji Czterech Narodów, podpisanej w Moskwie dnia 30 października 1943 roku, oraz Francja, będą, w myśl postanowień punktu 5 tej Deklaracji, porozumiewać się z sobą, a w razie potrzeby i z innymi członkami Narodów Zjednoczonych w celu podejmowania takiej akcji wspólnej w imieniu Organizacji, jaka mogłaby się okazać niezbędną do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 107.

Nic w niniejszej Karcie nie może unieważniać lub wykluczać akcji w stosunku do któregośkolwiek państwa, które w ciągu Drugiej Wojny Światowej było nieprzyjacielem któregośkolwiek z sygnatariuszy niniejszej Karty, jeżeli państwa odpowiedzialne za taką akcję, podjęły ją lub usankcjonowały jako następstwo tej wojny.

ROZDZIAŁ XVIII.

POPRAWKI.

Artykuł 108.

Poprawki do niniejszej Karty uprawomocnią się w stosunku do wszystkich członków Narodów Zjednoczonych gdy zostaną uchwalone większością dwóch trzecich głosów członków Ogólnego Zgromadzenia oraz ratyfikowane przez dwie trzecie członków Narodów Zjednoczonych, włączając w to wszystkich sta-

łych członków Rady Bezpieczeństwa, w trybie przepisany przez ich odnośne konstytucje.

Artykuł 109.

1. Ogólna konferencja członków Narodów Zjednoczonych, zwołana w celu rewizji niniejszej Karty, będzie mogła zebrać się w czasie i miejscu oznaczonym uchwałą, powziętą większością dwóch trzecich głosów członków Ogólnego Zgromadzenia oraz uchwałą którychkolwiek siedmiu członków Rady Bezpieczeństwa. Każdy członek Narodów Zjednoczonych mieć będzie na konferencji jeden głos.

2. Wszelka zmiana niniejszej Karty zalecona głosami dwóch trzecich członków konferencji wejdzie w życie po ratyfikowaniu jej, w trybie przepisany przez odnośne konstytucje, przez dwie trzecie członków Narodów Zjednoczonych, włączając w to wszystkich stałych członków Rady Bezpieczeństwa.

3. Gdyby taka konferencja nie odbyła się przed dziesiątą doroczną sesją Ogólnego Zgromadzenia, po wejściu w życie niniejszej Karty, wnioski o zwołanie takiej konferencji wniesione będzie na porządek obrad tej sesji Ogólnego Zgromadzenia i konferencja odbędzie się, jeżeli uchwała w tym duchu zapadnie większością głosów członków Ogólnego Zgromadzenia i głosami siedmiu jakichkolwiek członków Rady Bezpieczeństwa.

ROZDZIAŁ XIX.

RATYFIKACJE I PODPISANIE.

Artykuł 110.

1. Karta niniejsza będzie ratyfikowana przez państwa podpisujące w trybie przewidzianym przez odnośne przepisy konstytucyjne.

2. Dokumenty ratyfikacyjne powinny być złożone na przechowanie rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, który będzie zawiadamiał o każdym złożeniu wszystkie państwa podpisujące oraz Sekretarza Generalnego Organizacji po jego zamianowaniu.

3. Karta niniejsza uprawomocni się po złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych przez Republikę Chińską, Francję, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii i Stany Zjednoczone Ameryki oraz przez większość innych państw podpisujących. Protokół złożenia dokumentów ratyfikacyjnych będzie wówczas sporządzony przez rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki, który odpisy jego prześle wszystkim państwom podpisującym.

4. Państwa podpisujące niniejszą Kartę, które zaratyfikują ją po jej uprawomocnieniu się, staną się pierwotnymi członkami Narodów Zjednoczonych w chwili złożenia ich odnośnych dokumentów ratyfikacyjnych.

Artykuł 111.

Karta niniejsza, której teksty chiński, francuski, rosyjski, angielski i hiszpański są jednakowo autentyczne, będzie złożona w archiwach rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki. Odąsy jej należyte uwierzytelnione, będą przez ten rząd przesłane rządóm innych państw podpisujących.

Na dowód czego przedstawiciele rządów Narodów Zjednoczonych podpisali niniejszą Kartę.

Sporządzono w mieście San Francisco, dnia dwudziestego szóstego czerwca, tysiąc dziewięćset czterdziestego piątego roku.

Wyk. w 100-egz.

poz. 2735/ww